

מדינת ישראל משרד החינוך	עברית
ראמ"ה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך	לכיתה ז'
המזכירות הפדגוגית	שם התלמיד/ה:

חוברת שאלות - פרק ראשון

קראו את הטקסט "תמיד יהיו סיפורים" בעמודים 1-2 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 1-14:

שאלה 1

הכותב מספר בתחילת הטקסט על שני ניסויים שהשתתפו בהם ילדים. לשני הניסויים הייתה מטרה משותפת. מה הייתה מטרתם?

- א לדאוג שהילדים יכירו גם סיפורים וגם סרטים.
ב לבדוק אילו ילדים הבינו טוב יותר את עלילת הסיפור.
ג לבדוק אם סיפורים וסרטים משעשעים ילדים.
ד לדאוג שהילדים יצפו בסרטים.

שאלה 2

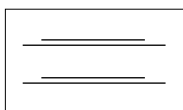
לפניכם משפטים אחדים הקשורים לתחילת הטקסט.
סמנו ליד כל משפט: "נכון" או "לא נכון", לפי הטקסט שקראתם.

לא נכון	נכון	
	✓	דוגמה: דב אלפון הוא הכותב של הטקסט.
		א. דב אלפון ביצע בעצמו את הניסויים.
		ב. הניסוי הראשון בדק את הכרת העלילה של "הארי פוטר".
		ג. הילדים שצפו בסרט "הארי פוטר" הכירו את כל פיתולי העלילה שלו.
		ד. כל הילדים שהשתתפו בשני הניסויים קראו את הספרים וגם צפו בסרטים.

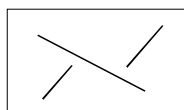

שאלה 3

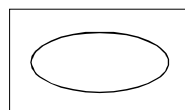
בטקסט מופיע הצירוף "פיתולי העלילה" (שורה 5).
סמנו את האיור הממחיש ביותר את המילה "פיתולים".

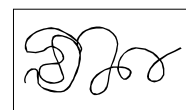
ד

ג

ב

א

שאלה 4

בשורה 21 כתוב: "בחבלי ארץ שבהם יש שלג..."
לפניכם משפטים אחדים שהמילה "חבל" מופיעה בהם.
באיזה משפט מן המשפטים הבאים המשמעות של המילה "חבל"
דומה למשמעות המילה בטקסט?

- א הילדים קפצו בהפסקה בחבל ארוך.
ב העולים החדשים סבלו מחבלי קליטה ממושכים.
ג בחבל לכיש יש חקלאות מפותחת.
ד חבלי הכביסה נקרעו, וכל הכביסה נפלה.

שאלה 5

לפניכם טבלה המשווה בין שני המחקרים שמסופר עליהם בטקסט.
השלימו את התאים הריקים בטבלה לפי הטקסט שקראתם.

המחקר בהשתתפות אנשי השבט (שורות 17–29)	המחקר בהשתתפות הילדים (שורות 3–14)	
1. _____	חוקרים באנגליה	מבצעי המחקר:
ברית המועצות לשעבר	אנגליה	2. _____
אנשי שבט שאינם יודעים קרוא וכתוב	שתי קבוצות ילדים בכל ניסוי	3. _____
4. _____	שאלון על הסיפור	כלי המחקר:
אנשים שלא ידעו קרוא וכתוב, לא יכלו להשיב תשובה נכונה.	5. _____ _____	תוצאות המחקר:

שאלה 6

מהי המסקנה המשותפת העולה מהמחקר בהשתתפות הילדים ומהמחקר בהשתתפות אנשי השבט? (מחקר א' שורות 3–14 ; מחקר ב' שורות 17–29)

שאלה 7

הכותב מבדיל בין ספר לבין סיפורים.
העתיקו משורות 35–46 את המשפטים שבהם מציג הכותב את ההבחנה הזאת.

שאלה 8

בשורה 36 מוזכרת הנבואה השחורה.
נבואה שחורה היא נבואה :

- א מפתיעה
- ב מפורסמת
- ג טובה
- ד רעה

שאלה 9

לפי הטקסט, יש חשש שהספרים ייעלמו.
איך הכותב, דב אלפון, מרגיע את אלה החוששים שהספרים ייעלמו?

שאלה 10

בשורות 43–44 כתוב: " יודאי!", אתם עונים".
למי הכוונה במילה "אתם"?

- א לקבוצת הניסוי
- ב לחוקרים
- ג לאנשי השבט
- ד לקוראים

שאלה 11

השלימו את המשפטים שלפניכם.

כפי שלוחות האבן והחומר נעלמו והוחלפו בעבר ב_____, כך ייתכן
(1)

שגם הספר המודפס ייעלם ויוחלף בעתיד ב_____.
(2)

שאלה 12

השלימו את הקטע שבמסגרת לפי תוכן הטקסט שקראתם.
השתמשו אך ורק באחת המילים שמתחת לקו.

לפי דעתו של כותב הטקסט דב אלפון, _____ מאוד לקרוא. כלל וכלל לא משנה
א(1)מיותר (2)משעמם (3)חשוב (4)מחייב

האמצעי, אם הוא נייר, אם הוא מחשב, אם הוא טלפון סלולרי, וגם אם הוא מגילה

או לוח אבן. העיקר _____, כי הקריאה _____ את המוח.
ב(1)לחשוב (2)לקרוא (3)לכתוב (4)להעתיק ג(1)מפתחת (2)מעייפת (3)מגבילה (4)מועילה

בעתיד אולי לא ידפיסו ספרים על נייר, אך בני האדם _____ יוותרו על סיפורים!
ד(1)תמיד (2)בדרך כלל (3)לפעמים (4)לעולם לא

שאלה 13

יעל, תלמידה מהכיתה, אמרה שכדי שהטקסט יהיה ברור יותר, כדאי לחלק אותו לשני חלקים עיקריים, ולהוסיף לכל חלק כותרת.
בחרו בכותרת המתאימה המשקפת את הנושא העיקרי של כל חלק.
א. לשורות 1–29 הכותרת המתאימה ביותר היא:

- א פיתולי העלילה בספר
- ב על ספרים ועל סרטים
- ג ילדים ואנשי השבט
- ד החשיבות של הקריאה

ב. לשורות 35–62 הכותרת המתאימה ביותר היא:

- א איך התפתחו הספרים?
- ב הסיפורים יישארו לעד
- ג תמיד יהיו ספרים מודפסים
- ד הספרים יהיו באינטרנט

שאלה 14

מילים יכולות להיות דומות זו לזו באופנים שונים, למשל:

בשורש – מְכַתֵּב, כְּתוּבָה

בתבנית – מְכַתֵּב, מְצַעֵד

בצליל החרוז – מְכַתֵּב, סְתִיו

במשמעות – מְכַתֵּב, גְלוּיָה

לפניכם זוגות של מילים. חלק מהן מהטקסט שקראתם.

במה המילים דומות זו לזו?

סמנו את התשובה הנכונה.

במה המילה דומה?				מילה דומה	מילה
☐ ד במשמעות	☐ ג בחרוז	☐ ב בתבנית	☐ א בשורש	מְגַהֵץ	1. מְחַשֵּׁב
☐ ד במשמעות	☐ ג בחרוז	☐ ב בתבנית	☐ א בשורש	קְסוּם	2. מוּפְלָא
☐ ד במשמעות	☐ ג בחרוז	☐ ב בתבנית	☐ א בשורש	בְּבִטְיָחוֹת	3. הִתְפַּתְּחוֹת

פרק שני

קראו את המאמר "לפענח את הצופן החברתי" בעמודים 3-4 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 15-35:

שאלה 15

חבר מכיתתכם קרא את הטקסט והתקשה להבין מהו צופן חברתי. הסבירו לו **במילים שלכם** מהו צופן חברתי.

שאלה 16

יש התנהגויות שהן חלק מצופן חברתי. לפניכם משפטים שאמרו ילדים. באילו מהמשפטים מתוארת התנהגות שהיא **חלק מצופן חברתי** כלשהו, ובאילו לא? סמנו ✓ במקום המתאים:

המשפטים	כן חלק מצופן חברתי	לא חלק מצופן חברתי
א. אני שותה כשאני צמאה.		
ב. אני אוכלת בפה סגור.		
ג. אני מפנה מקום באוטובוס לאדם נכה.		
ד. אני רועד כשקר לי.		

שאלה 17

מצפן הוא מכשיר המראה את כיוון הצפון. בכך הוא עוזר למצוא את הדרך.
נטע אמרה:

לדעתי, יש קשר בין המילה "מצפן"
ובין המילה "צופן" בביטוי "צופן חברתי".

מדוע, לדעתכם, נטע חושבת כך?

שאלה 18

השלימו את המילים החסרות בקטע, לפי הרעיונות שהבנתם משורות 21–33.
כתבו מילה אחת או יותר במקומות המסומנים בקו.

באוסטרליה נמצא אדם שגדל כל חייו בחברת זאבים ובעלי חיים אחרים,
ללא קשר כלשהו לבני אדם. סביר להניח, שאדם זה יתנהג לפי הצופן
החברתי של (א) _____, משום שאחת הדרכים לרכוש את
הצופן החברתי היא באמצעות (ב) _____. התנהגות שיכולה להיות
לאדם זה היא, למשל, (ג) _____.

(רעיון משלך)

שאלה 19

בשורות 29–30 כתוב: "... וכך אנו רוכשים את ההתנהגויות האלה בעצמנו".
למה הכוונה במילים ההתנהגויות האלה במשפט הזה?

א להתנהגויות של קריאה ושינון

ב להתנהגויות של הקשבה והתבוננות

ג להתנהגויות שלנו

ד להתנהגויות של המבוגרים

שאלה 20

בשורות 41–90 יש השוואה בין התנהגויות המקובלות בחברה שלנו ובין התנהגויות המקובלות בחברות אחרות.
השלימו את הטבלה שלפניכם לפי הטקסט.

התנהגויות	בחברה שלנו	בחברות אחרות
ברכת שלום במפגש עם אדם חשוב	לחיצת יד	ביפן : _____ (א)
דרך הפנייה	_____ (ב) _____	ביפן : באופן עקיף, בציון השם או התפקיד
_____ (ג)	אכילה בסכין ובמזלג או בכף	בסין וביפן : _____ (ד) בהודו ובפרס : _____ (ה)

שאלה 21

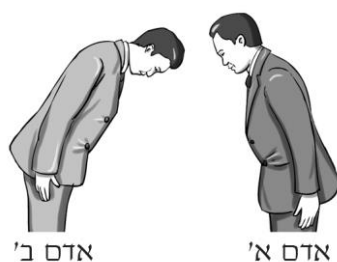
בשורות 45–47 כתוב: "... משום שזו נחשבת חדירה לפרטיותו של האחר".
למה הכוונה במילה זו במשפט?

- א לפרטיות
- ב לברכת שלום
- ג ללחיצת יד
- ד לתחושת כבוד וקרבה

שאלה 22

התבוננו באיור.

לפי שורות 48–51, מה אפשר לומר על מעמדם של אדם א' ושל אדם ב'?

- א המעמד של שניהם שווה.
- ב מעמדו של אדם א' בכיר יותר.
- ג מעמדו של אדם ב' בכיר יותר.
- ד אי אפשר לדעת.

שאלה 23

לפי שורות 52–58, כיצד יפני ישאל את המנהל שלו סוזוקי-סאן בנוגע לארוחת הצהריים?

- א המנהל סוזוקי-סאן, מתי תרצה לאכול ארוחת צהריים?
ב מתי המנהל סוזוקי-סאן ירצה לאכול ארוחת צהריים?
ג סוזוקי-סאן, מתי תרצה לאכול ארוחת צהריים?
ד סוזוקי-סאן, מתי נלך לאכול יחד ארוחת צהריים?

שאלה 24

תאומים יפנים, בני 19, משוחחים זה עם זה.
אח אחד רוצה לומר לאחיו: **אני** הולך עוד מעט לספרייה.
לפי שורות 62–73, איזו מילה יפנית תחליף את המילה **אני** במשפט?

- א אָטָאֶשִׁי (atashi)
ב וָטָאֶשִׁי (watashi)
ג אוֹרֶה (ore)
ד בּוֹקוּ (boku)

שאלה 25

בשורות 74–75 כתוב: "מנהגי השולחן אף הם עשויים להיות שונים **לחלוטין** ממקום למקום".
באיזו מילה אפשר להחליף את המילה **לחלוטין**, כך שמשמעות המשפט לא תשתנה?

- א לגמרי
ב ברובם
ג בחלקם
ד מעט

שאלה 26

איזו מילה מתחזקת עם המילה השארית במשפט שלפניכם?
השארית אורז בצלחת נחשבת חוסר כבוד למאמץ שהושקע בגידול האורז... (שורות 82–84).

- א הגדרת
- ב הבצרת
- ג החשבת
- ד הפשרת

שאלה 27

בשורות 86–87 הכותבת מוסיפה בסוגריים:
" (מה אימא שלכם הייתה אומרת על זה?)"
מדוע, לדעתכם, בחרה הכותבת להוסיף הערה זו?

שאלה 28

בשורות 92–95 כתוב: "... בעבר הרחוק גברים נהגו ללבוש שמלות... ואילו היום גברים לובשים בעיקר מכנסיים".
מה מדגימות שורות אלה בנוגע לצופן החברתי?

- א שהוא משתנה עם הזמן.
- ב שהוא שונה ממקום למקום.
- ג שהוא זהה לגברים ולנשים.
- ד שהוא מנחה אותנו כיצד עלינו להתנהג.

שאלה 29

השלימו את הקטע שלפניכם לפי שורות 104–122, כך שיתאים לתוכן הטקסט שקראתם. השתמשו אך ורק באחת האפשרויות שמתחת לקו.

לרשת האינטרנט תכונות מיוחדות שבגללן הצופן החברתי של חברה כלשהי

עשוי _____

א (1) לרבות (2) להתרבות (3) לשנות (4) להשתנות

הרשת מאפשרת לאנשים _____ את הידע ואת

ב (1) למסור (2) ללמד (3) לחלוק (4) לפרסם

הרעיונות שלהם עם העולם כולו בקלות וביעילות, וכך תיתכן

של אדם אחד על אדם אחר. _____

ג (1) השוואה (2) השפעה (3) רושם (4) שיתוף

שאלה 30

הסבירו כיצד האינטרנט גורם להיטשטשות גבולות בין בני אדם השייכים לחברות שונות.

שאלה 31

בשורה 104 כתוב: "היום, בעידן התקשורת והאינטרנט..."
מה הפירוש של המילה "בעידן"?

- א בעזרת
- ב במרחב
- ג בזכות
- ד בתקופת

שאלה 32

בשורות 126–127 כתוב: "לא יהיו הבדלים מהותיים בין בני האדם..."
מה ההפך מהבדל מהותי?

- א הבדל שולי
- ב הבדל חשוב
- ג הבדל קיצוני
- ד הבדל בסיסי

שאלה 33

קראו שוב את שורות 1–9, הפותחות את הטקסט.
מדוע, לדעתכם, נבחרו שורות אלה לשורות פתיחה?
נמקו את דעתכם.

שאלה 34

כתבו כל צירוף מיילים במילה אחת, לפי הדוגמה.

דוגמה: הזהות שלנו – זהותנו

- א. הברכה שלה – _____
- ב. הלבוש שלהן – _____
- ג. האכילה שלנו – _____
- ד. הרצון שלהם – _____
- ה. הרצונות שלהם – _____
- ו. המנהגים שלו – _____

שאלה 35

בכל אחד מהסעיפים שלפניכם יש משפט, ואחריו משפט דומה, אך בסדר הפוך. השלימו את המשפטים החסרים. השתמשו אך ורק באחת האפשרויות שמתחת לקו.

א. לעתים הצופן החברתי שלנו שונה כל כך מזה של האדם העומד מולנו, עד כי קשה להאמין שאנו חיים על אותו כוכב לכת...

השלימו:

קשה להאמין שאנו והאדם העומד מולנו חיים על אותו כוכב לכת, הצופן החברתי שלנו שונה כל כך.

(1) אף ש... (2) ולכן (3) שכן (4) ואכן

ב. השיתופיות בעידן האינטרנט גורמת לאנשים להתלבש באופן דומה, לאכול את אותם סוגי מאכלים ואף לתקשר זה עם זה באמצעות סמלים מוכרים.

השלימו:

אנשים מתלבשים באופן דומה, אוכלים את אותם סוגי מאכלים ואף מתקשרים זה עם זה באמצעות סמלים מוכרים

(1) בגלל (2) למרות (3) ולכן (4) וכתוצאה מכך

השיתופיות בעידן האינטרנט.

ג. בהודו מקפידים לאכול ביד ימין בלבד, מפני שיד שמאל משמשת לפעולות ניקוי שונות, ולכן היא נחשבת טמאה.

השלימו:

יד שמאל משמשת לפעולות ניקוי שונות ונחשבת טמאה, מקפידים בהודו לאכול ביד ימין בלבד.

(1) ובזכות זאת (2) ולמרות זאת (3) כלומר (4) ומשום כך